

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МАЛОПОЛЬСЬКА ШКОЛА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ
КРАКІВСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (Польща)
КОМРАТСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Молдова)
КАЗАХСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ, ФІНАНСІВ ТА
МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ (Казахстан)
КОБЛІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА**

**РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ПРАВОВІ,
ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ**

**Тези доповідей
учасників II міжнародної науково-практичної конференції**

9 червня 2022 року

м. Миколаїв-с.Коблеве

2022

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МАЛОПОЛЬСЬКА ШКОЛА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ
КРАКІВСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (Польща)
КОМРАТСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Молдова)
КАЗАХСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ, ФІНАНСІВ ТА
МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ (Казахстан)
КОБЛІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА**

РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ПРАВОВІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

**Тези доповідей
учасників II міжнародної науково-практичної конференції**

9 червня 2022 року

м. Миколаїв-с.Коблеве

2022

УДК 338.244.47

P64

*Друкується за рішенням вченої ради Миколаївського національного аграрного університету
(протокол № 11 від 28.06.2022р.).*

Редакційна колегія:

Головний редактор:

В. С. Шебанін – д-р техн. наук, професор, академік НААН

Заступники головного редактора:

О. Є. Новіков – д-р екон. наук, професор

А. В. Ключник – д-р екон. наук, професор

Відповідальний секретар: Н. В. Потриваєва – д-р екон. наук, професор

Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти:
P64 Матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 9 червня 2022 р., Миколаїв-с.Коблеве. –
Миколаїв: МНАУ, 2022. – 244 с.

ISBN 978-617-7149-61-2

У збірнику представлено виклад доповідей і повідомлень, поданих на II Міжнародну науково-практичну конференцію «Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти». Збірник містить тези доповідей, подані на 9 секцій: 1. Правове, освітнє, наукове та інформаційне забезпечення розвитку територіальних громад; 2. Впровадження механізмів ефективного використання фінансових, земельних, майнових та інших ресурсів громад; 3. Партисипативна модель розвитку територіальних громад; 4. Підприємницька та міжнародна діяльність, транскордонне та міжмуніципальне співробітництво, державно-приватне партнерство; 5. Розвиток туристичного бізнесу у громаді; 6. Публічні послуги та соціальний профіль територіальних громад; 7. Молодіжна політика та залучення молоді в громадах; 8. Публічне управління розвитком громад; 9. Управління проектами.

Для науковців, аспірантів, здобувачів вищої освіти ЗВО та науково-дослідних установ, представників органів державного і місцевого самоврядування, а також осіб, які цікавляться проблемами розвитку територіальних громад.

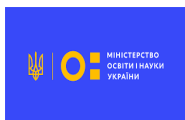
У матеріалах збережено стиль, орфографію та пунктуацію авторів. Редакція може не поділяти думку авторів і не несе відповідальності за достовірність наданої ними інформації.

УДК 338.244.47

ISBN 978-617-7149-61-2

© Миколаївський національний аграрний
університет, 2022

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Міністерство освіти і науки України

Миколаївський національний аграрний університет

Факультет менеджменту

Кафедра публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки

Коблівська сільська рада

Міжрегіональне управління національного агентства України з питань державної служби в Одеській, Миколаївській, Херсонській областях, Автономній Республіці Крим та м. Севастополь

Миколаївський регіональний центр підвищення кваліфікації

Малопольська школа публічного адміністрування краківського економічного університету (Польща)

Комратський державний університет (Республіка Молдова)

Казахський університет економіки, фінансів та міжнародної торгівлі (Казахстан)

Подільський державний аграрно-технічний університет

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова оргкомітету:

Шебанін В.С., д-р техн. наук, проф., акад. НААН, ректор Миколаївського національного аграрного університету.

Співголова оргкомітету:

Талоха С.А., секретар Коблівської сільської ради.

Члени оргкомітету:

1. **Галунець Н.І.**, старший викладач кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.
2. **Гончаренко І.В.**, д-р екон. наук, проф., професор кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.
3. **Гусенко А.А.**, старший викладач кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.
4. **Дибченко Д.М.**, директор Миколаївського регіонального центру підвищення кваліфікації.
5. **Ємець О.І.**, канд. екон. наук, доц., доцент кафедри теоретичної і прикладної економіки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
6. **Жебчук Р.Л.**, координатор польсько-української співпраці Малопольської школи публічного адміністрування Краківського економічного університету в проєкті DOBRE.
7. **Кажмухаметова А.А.**, канд. екон. наук, доцент Казахського університету економіки, фінансів та міжнародної торгівлі.
8. **Кальченко О.О.**, заступник начальника Міжрегіонального управління Національного агентства України з питань державної служби в Одеській, Миколаївській, Херсонській областях, Автономній Республіці Крим та м. Севастополь.
9. **Ключник А.В.**, д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.
10. **Кравчук Л.С.**, канд. екон. наук, доц., фахівець з управління проєктами у сфері матеріального (нематеріального) виробництва Установи «Агенція місцевого розвитку» Коблівської сільської ради.
11. **Новіков О.Є.**, д-р екон. наук, проф., проректор з наукової роботи Миколаївського національного аграрного університету.
12. **Пармаклі Д.**, д-р екон. наук, професор Комратського державного університету (Республіка Молдова).

13. **Прогонюк Л.Ю.**, канд. юрид. наук, доцент кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.

14. **Чикуркова А.Д.**, д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування Подільського державного аграрно-технічного університету.

15. **Шебаніна О.В.**, д-р екон. наук, проф., чл.-кор. НААН, декан факультету менеджменту Миколаївського національного аграрного університету.

16. **Шишпанова Н.О.**, канд. екон. наук, доц., доцент кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.

Секретар оргкомітету:

Лівандовська О.А. – лаборант кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.

ШАНОВНІ УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ!

II Міжнародну науково-практичну конференцію «Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти» вдруге проводить кафедра публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.

У конференції взяли участь науковці із 43 закладів вищої освіти, наукових установ як вітчизняних, так і зарубіжних: Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Державного біотехнологічного університету; Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова; Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини; Луцького національного технічного університету; Львівського національного університету імені Івана Франка; КЗ «Харківська Гуманітарно-Педагогічна Академія» Харківської обласної ради; Національного технічного університету; Харківського політехнічного інституту; Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика; НУ «Запорізька Політехніка»; Херсонського державного аграрно-економічного університету; Східноукраїнського національного університету ім. Володимира Даля; Волинського національного університету імені Лесі Українки; Інституту технічної теплофізики НАН України; Центральної геофізичної обсерваторії імені Бориса Срезневського; Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки»; Таращанський технічний та економіко-правовий фаховий коледж; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ; Уманський національний університет садівництва; ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАНУ»; Національного університету біоресурсів і природокористування України; Інституту економіки промисловості НАН України; Державного історико-культурного заповідника «Трахтемирів»; Навчально-наукового професійно-педагогічного інституту Української-інженерно-педагогічної академії; Державної установи «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього Національної академії наук України»; Подільського державного аграрно-технічного університету; Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова; Львівського торговельно-економічного університету; Національного університету «Одеська юридична академія»; Національного університету цивільного захисту України; Маріупольського державного університету; Одеського медичного інституту Міжнародного гуманітарного університету; Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка; University of Warmia and Mazury in Olsztyn, Poland; Державного торговельно-економічного університету; Білоцерківського національного аграрного університету; Вищого навчального закладу «Міжнародний технологічний університет «Миколаївська політехніка»; НТУ «Дніпровська Політехніка»; Київського національного університету будівництва і архітектури; Міжрегіональної Академії управління персоналом; Західноукраїнського національного університету; Київського університету імені Бориса Грінченка; Миколаївського національного аграрного університету.

До участі в конференції залучено також молоде покоління майбутніх науковців – здобувачів вищої освіти, які проявили інтерес до проблем розвитку територіальних громад.

Тематичне наповнення матеріалів конференції охоплює проблеми: правового, освітнього, наукового та інформаційного забезпечення розвитку територіальних громад; впровадження механізмів ефективного використання фінансових, земельних, майнових та інших ресурсів громад; впровадження партисипативної моделі розвитку територіальних громад; розвитку підприємницької та міжнародної діяльності, транскордонного та міжмуніципального співробітництва, державно-приватного партнерства; розвитку туристичного бізнесу у громаді; надання публічних послуг та формування соціального профілю територіальних громад; молодіжної політики та залучення молоді в громадах; публічного управління розвитком громад; управління проектами.

Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти» надають можливість ознайомитися з актуальними проблемами розвитку територіальних громад не лише учасникам конференції, але й широкому колу зацікавлених читачів.

Оргкомітет конференції

ЗМІСТ

РЕЗОЛЮЦІЯ КОНФЕРЕНЦІЇ	15
СЕКЦІЯ 1. ПРАВОВЕ, ОСВІТНЄ, НАУКОВЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	17
Бондаренко І. В. Значення інноваційного розуміння сутності достовірних відомостей для забезпечення легітимності масмедійної діяльності і медіабезпеки в територіальних громадах в умовах воєнного стану.....	17
Васильєв С. В. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері дошкільної і середньої освіти.....	19
Гоцуляк К. І. Впровадження цілей сталого розвитку в освітній процес початкової школи.....	21
Гулак О. В., Чухно В. О. Окремі аспекти запобігання корупції у сфері вітчизняних земельних правовідносин.....	23
Гришина Л. О. Тенденції цифрової трансформації територіальних громад.....	25
Гусенко А. А. Правові аспекти надання соціальних послуг в територіальних громадах.....	26
Іванців В. В., Картвий А. Г., Федонюк В. В. Оцінка автотранспортного впливу в межах Луцької ОТГ та шляхи його зменшення.....	29
Камашев А. В. Електронний аудит земельного банку як елемент інформаційної інфраструктури територіальних громад.....	31
Кириченко О. А. Значення інноваційного розуміння сутності достовірних відомостей для кваліфікованої дискусії в територіальних громадах із загальнодержавних проблем в умовах воєнного стану.....	33
Кірдан О. П. Інноваційний університет як драйвер освітньо-наукового забезпечення розвитку територіальних громад.....	35
Кічурчак М. В. Особливості формування стратегічного партнерства між вищими навчальними закладами і територіальними громадами в Україні.....	36
Ключник А. В. Популяризація спеціальності «Публічне управління та адміністрування» в регіоні.....	38
Круглікова В. В. Залучення громади до процесів стратегічного планування розвитку.....	39
Курепін В. М. Нормативно-правове забезпечення розвитку об'єднаних територіальних громад.....	41
Мельниченко С. Г. Законодавче забезпечення функціонування територіальних громад.....	43
Неделіковська К. І. Політичний аспект децентралізації та демократизації публічної влади в Україні.....	45
Пачева Н. О. Позакоекономічні інститути в контексті економічного розвитку територіальних громад.....	47

СЕКЦІЯ 6. ПУБЛІЧНІ ПОСЛУГИ ТА СОЦІАЛЬНИЙ ПРОФІЛЬ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	171
Vakulenko S. O. Public space of the park in the historical and philosophical perspective.....	171
Semkiv V. The city genesis and the history of food dialectic of interconnectivity.....	173
Довганюк Н. П. Публічні послуги в умовах цифрової трансформації економіки країни.....	175
Іванцова З. А. Спроможність органів місцевого самоврядування ФРН в контексті вимушеної міграції українців.....	177
Курепін В. М. Основні завдання об'єднаної територіальної громади щодо побудови системи цивільного захисту.....	179
Радіонова Л. О. Теоретико-методологічні основи управління публічним простором міста.....	181
СЕКЦІЯ 7. МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА ТА ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ В ГРОМАДАХ	183
Воробйова С. С. Молодіжна політика в умовах децентралізації.....	183
Груздова В. О., Колошко Ю. В. Особливості волонтерської діяльності в Україні.....	185
Дресвяннікова В. Д. Деякі аспекти участі молоді в житті громади та держави.....	187
Лазіс М. І. Оновлення засад та механізмів залучення молоді в громадах.....	189
Лівандовська О. А. Роль молоді у розвитку волонтерського руху громад.....	190
Мартинюк Я. В., Котелевець А. М. Залучення молоді до волонтерської діяльності з внутрішньо переміщеними особами в громаді.....	192
Таранець Є. О. Проблематика цензури в рамках політики.....	194
Цимбалюк С. М. Роль місцевих органів самоврядування у відновленні та розвитку спортивно-оздоровчої сфери.....	196
СЕКЦІЯ 8. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ГРОМАД	199
Żywucka-Kozłowska E., Broniecka R. Public services in the era of armed conflict.....	199
Honcharenko I. Evaluation of the public authorities activities.....	204
Sadovska H. V. Sociocultural foundations of leadership research in local government.....	208
Teslyuk M. V. To the question of the role of leadership in public administration.....	210
Арбузова Т. В. Оперативне ситуаційне управління функціонуванням територіальної громади.....	212
Гавриченко Д. Г. Публічне управління у сфері охорони здоров'я на регіональному та місцевому рівнях.....	214

4. *Формування та реалізація державної молодіжної політики в Україні в умовах децентралізації. Щорічна доповідь Президентів України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні (за підсумками 2016 року). URL: <http://dsmsu.gov.ua/index/ua/material/34438>. (дата звернення: 04.05.2022).*

ОСОБЛИВОСТІ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Груздова В.О., здобувачка вищої освіти,
Колошко Ю.В., викладачка кафедри
Національний університет цивільного захисту України

На сьогодні для України та усього світу – волонтерство є найактуальнішим та важливішим. Використання праці волонтерів є ефективним способом вирішувати дуже складні проблеми окремої людини, суспільства та навколишнього природного середовища, що часто виникають на ґрунті недостатньої турботи про суспільне благо. Волонтерство приносить у соціальну сферу нові, творчі та сміливі ідеї щодо вирішення найгостріших і найскладніших проблем. Тому саме завдяки йому безвихідні, на перший погляд, ситуації знаходять своє вирішення. Волонтерство – це добровільна допомога у вирішенні або пом'якшенні соціальних проблем [1].

Добровільна допомога є потужним соціально-суспільним рухом, що спроможна взяти на себе частину повноважень державних соціальних установ. Зокрема, найважливішим чинником підтримки воїнів у перший період військових дій на сході країни та громадян, що проживають на території, де проводяться воєнні дії, стала волонтерська допомога. Волонтерство стало не тільки проявом самовідданої активності громадян для підтримки військових, але є фактором самоорганізації суспільства. Тому саме для України воно набуває особливої актуальності, а ефективна реалізація людського потенціалу на сучасному етапі становлення України як незалежної, цивілізованої держави має визначальне значення. Волонтерами найчастіше стають молоді та енергійні люди, які хочуть допомагати іншим безоплатно [1].

Бути волонтером означає приділяти частину свого часу соціально значимим проектам, мета яких спрямована на покращення нашого життя. Ця діяльність добровільна і сьогодні є стилем життя сучасної людини. У даний час у волонтерському русі беруть участь більше ста мільйонів людей по усьому світу. Волонтерство допомагає істотно підвищити свою самооцінку. Допомагаючи людям, природі дарують добро навколишньому середовищу, стають частинкою чогось великого та грандіозного. Це змушує відчувати більш впевнено [1].

Волонтерська діяльність сприяє особистісному зростанню. Усі, хто займається волонтерством, знають, що у даній сфері є ієрархічні шаблі. Спочатку ти береш участь у невеликих акціях, а з досвідом переходиш на більш складні «рівні» – міжнародні форуми. Коли стаєш волонтером, то твоя душа жадає цікавих проектів. Існують всесвітні збори волонтерів для обміну

досвідом. Волонтер отримує можливість подорожувати та покращити знання іноземної мови. Стаючи волонтером, то легко знаходиш собі нових друзів та отримуєш можливість сповна розкрити свої таланти. Волонтерські проекти є справжнім полем для творчості. Бути волонтером означає знайти свій шлях до самовираження. Допомога людям приносить для кожного радість та бажання підкорювати вершини. Волонтери не лише допомагають дитячим будинкам, а й природоохоронним організаціям, лікарням, притулком для тварин [2].

Волонтерство є унікальним явищем, що не знає кордонів та не залежить від рівня матеріального достатку. Період значного розвитку волонтерського руху припадають на часи загострення різних кризових ситуацій у суспільстві. Саме тоді небайдужі люди об'єднуються і допомагають тим, хто цього потребує. Волонтерські організації оперативно реагують на потреби громадян, що надають матеріальну, психологічну або інформаційну допомогу. Також можна волонтерити самостійно, брати участь у акціях, підтримувати пропозиції від волонтерів свого міста або доєднатись до громадської організації та займатись системним волонтерством, що має значно більше переваг. Зокрема, можливість пізнати себе, свої сильні та слабкі сторони. Волонтери приділяють увесь свій час, знання та уміння вибраним людям, соціальним групам, організаціям або установам. Незалежно від виду діяльності волонтери здобувають досвід та найчастіше той, який може знадобитись під час пошуку роботи [2].

Завдяки волонтерству можна набути бажаних на ринку праці компетенцій, роблячи щось для інших людей. Волонтерство дає змогу розвивати як важкі, так і м'які компетенції, на які все більше і більше звертають увагу. Також добровільна включеність допомагає у майбутньому виділитись серед інших кандидатів під час пошуку роботи. Добровільна робота передбачає нові знайомство з людьми та побудову власної мережі контактів. Таким чином можна зустріти нового друга, майбутнього колегу або навіть начальника. Дуже часто знайомства тривають усе життя та перероджуються у дружбу. Бо волонтерство – це про людей, які тебе розуміють, підтримують, готові тобі допомагати і приймають таким, який ти є [3].

Волонтерство дає змогу та можливість ділитись своїми знаннями, здобувати більше кваліфікацій, ставати експертом у певній галузі, реалізовувати власні проекти. З цього можна зробити висновок, що завдяки самовідданій праці, людина отримує необхідну допомогу. Волонтер отримує багаж емоцій, створює власну особистість через призму вразливості та відкритості, відчуває свій вплив на довкілля або на життя інших людей. Саме волонтерство показує, що разом можемо робити більше, змінювати світ на краще та допомагати, не вимагаючи нічого взамін. Залученість людей до благодійності вказує на позитивну тенденцію розвитку суспільства та безпосередньо кожної людини, як свідомого громадянина своєї держави.

Список використаних джерел:

1. Українське волонтерство – явище унікальне. Йому завдячуємо суверенітетом. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2324579-ukrainske-volonterstvo-avise-unikalne-jomu-zavdaciuemo-suverenitetom.html>.
2. Як включитись у волонтерство? Або волонтерство. Крок за кроком. URL: <https://volunteer.country/blog/faq/yak-vkluchytys-y-volonterstvo-krok-za-krokom>.
3. Волонтерська діяльність в Україні. URL: https://kau.in.ua/press-center/news/volonterska_djalnst_v_ukrajini/.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ УЧАСТІ МОЛОДІ В ЖИТТІ ГРОМАДИ ТА ДЕРЖАВИ

Дресвяннікова В.Д., здобувачка вищої освіти
Науковий керівник:
Ковейно Ю. В., старший викладач
Маріупольського державного університету

Наявні тенденції з відтоку української молоді ставлять під загрозу економічну, політичну та соціальну складові держави, що в свою чергу спричинює процеси стагнації в управлінській системі. До того ж наявні світові виклики ставлять перед Україною новітні вимоги щодо формування та реалізації державної молодіжної політики. Питання активної та ефективної участі молоді у розробці державної політики, розвитку послуг та програм вирішується шляхом запровадження як формальних, так і деяких неформальних механізмів, серед яких, зокрема, варто згадати створення молодіжних консультативно-дорадчих органів, фокус-груп, програм підтримки молодіжних проєктів тощо [1, С. 17].

Оскільки дієва демократія потребує активного залучення молоді у життя суспільства та держави, актуальність обраної тематики полягає у необхідності додаткового дослідження питань залучення молоді до прийняття управлінських рішень як на місцевому, так і загальнодержавному рівні.

Зазначимо, що досліджуване питання вивчалось багатьма науковцями, зокрема В. Бебик, В. Кулік, М. Якушик, В. Купрій, В. Скуратівський, О. Корнієвський, В. Ребало та інші.

Отож, молодь може приймати активну участь не тільки в житті родини, навчального закладу, але й громади та держави. Відтак, більшість свого часу людина проводить серед територіальної громади, яка в свою чергу вибудовує свою місцеву політику. Наразі місцева спільнота характеризується мінімальною кількістю обмежень, а тому є зручним майданчиком задля реалізації різномірних молодіжних ініціатив. Говорячи про участь молоді в житті держави не можна не згадати про те, що реальна можливість такої з'являється у молодій людині з досягненням вісімнадцятирічного віку, коли вона має змогу реалізувати своє виборче право. Окрім участі у виборах, молодь має змогу брати участь в обговоренні законопроектів, звертатись в центральні органи

Наукове видання

**РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ПРАВОВІ,
ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ**

II МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Тези доповідей учасників
міжнародної науково-практичної конференції

Технічний редактор: А.В. Ключник

Комп'ютерна верстка: О.А. Лівандовська

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 15,25.

Тираж 50 прим. Зам. № __

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету

54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.